

BELASTINGEN KUNNEN DE PLANEET REDDEN

DOOR ETIENNE COX

Afgelopen zaterdag werd ik op de bloemenmarkt op het Utrechtse Janskerkhof overvallen door een jongen die mij probeerde over te halen om te switchen van energieleverancier. Ik had op dat moment helemaal geen zin in een verkooppraatje. Ik wachtte op een vriend met wie ik precies op die plek voor koffie had afgesproken en ik kon de vrolijke verkoper dus niet makkelijk van mij afschudden. Ik probeerde er nog onderuit te komen door te liegen dat ik thuis niet over contracten ga, maar daar trapte hij niet in. 'Die ken ik al! Dat excuus gebruikt meer de helft van het publiek dat ik aanspreek!'

We raakten verder aan de praat. Uiteindelijk bleek hij niet te promoveren voor een prijsvechter maar een energieaanbieder die – volgens hem – veel groener was dan alle concurrenten. Toch lukte het de straatmarketeer maar moeilijk om zijn product te slijten. Hoewel de prijs voor groene stroom gelijk is aan die voor grijze stroom, kon dit menig passant niet overhalen om de overstap te maken. Dus hoewel het niet meer kost en er verder ook geen zwaarwegende negatieve kanten te bedenken zijn, maken veel mensen niet de milieuvriendelijke keuze. Het klimaat zelf lijkt niet belangrijk genoeg. Kennelijk moet groen eerst goedkoper worden dan grijs.

Nu zijn belastingen bij uitstek een politiek middel. Puur als fiscalist heb ik daar weleens moeite mee, maar je ontkomt er niet aan dat de overheid gewenst gedrag fiscaal aantrekkelijker maakt en ongewenst gedrag financieel afstraft. Zo ook bij zelfopwekking van elektriciteit door hernieuwbare energiebronnen; neem zonnepanelen. Als je als particulier of bedrijf zonnepanelen op je dak laat installeren en vervolgens voor eigen rekening en risico stroom opwekt, kun je een beroep doen op een vrijstelling van energiebelasting en opslag voor duurzame energie. De energieprijis die je als consument betaalt, bestaat voor een groot deel uit belastingen – al gauw voor (bijna) de helft. Als deze belastingen wegvallen, is de energieprijis vele malen lager. Uiteraard staan daar de aanschaf- en onderhoudskosten tegenover. Aanvullend is geregeld dat de vrijstelling niet automatisch vervalt als een VvE met zonnepanelen stroom levert aan de individuele particuliere leden.

Ook veel van mijn zakelijke klanten kiezen ervoor om zonnepanelen te laten installeren op hun bedrijfspand. Zij maken dan in de meeste gevallen aanspraak op de zogenaamde SDE++ subsidie, die de onren-

dabele top afdekt. Daarnaast kunnen ze eveneens een beroep doen op de vrijstelling van energiebelasting en opslag voor duurzame energie. Er doen zich echter regelmatig omstandigheden voor waardoor een of beide stimuleringsmaatregelen (deels) wegvallen, terwijl daadwerkelijk de groene keuze is gemaakt. Een gemiste kans, want dat stimuleert de energietransitie uiteraard niet.

Als een ondernemer bijvoorbeeld de stroom die hij op de ene locatie heeft opgewekt middels zonnepanelen wil aanwenden op een andere locatie, leidt dit tot energiebelasting wanneer het transport via het openbare net plaatsvindt. Alleen als het verbruik 'achter de meter' plaatsvindt of via een privaat net, kan energiebelasting worden voorkomen. Daarnaast kan het zijn dat de gebouweigenaar de opgewekte elektriciteit niet zelf op de locatie kan verbruiken, omdat hij het gebouw verhuurt. Onder voorwaarden kan toch een aanspraak worden gemaakt op de vrijstelling, namelijk als de huurder het kwantitatief risico loopt ten aanzien van de opgewekte stroom. Met één welwillende huurder is dat nog te regelen, maar bij een bedrijfsverzamelgebouw blijkt dit vaak te complex – met verlies van de vrijstelling tot gevolg. Daarentegen gaat de SDE++ ervan uit dat achter de meter altijd een beroep kan worden gedaan op de vrijstelling, zodat het subsidiebedrag in dat geval lager is. Dat geldt ook wanneer de eigenaar van de panelen elektriciteit levert aan een of meerdere huurders of andere gebruikers die niet in aanmerking komen voor een beroep op de vrijstelling van energiebelasting. Tot slot komt het voor dat de elektriciteit die via zonnepanelen wordt opgewekt niet meteen kan worden verbruikt. De mogelijkheid bestaat dan om zulke elektriciteit op te slaan in batterijen. Om de functionaliteit van de batterij te behouden, moet je deze echter regelmatig ontladen en weer opladen. Dat gebeurt veelal toch via de netaansluiting, zodat wederom energiebelasting moet worden betaald.

Terug naar mijn zaterdagse ontmoeting. Mensen blijken een duwtje in de rug nodig te hebben om over te stappen naar groen. Voor bedrijven is dat niet anders. Er bestaan fiscale stimuleringsmaatregelen, maar het zou mooi zijn als die – en daarmee de duurzaamheidsinvestering – niet onnodig verloren gaan. Alleen dan dragen belastingen bij aan het behoud van onze planeet.

Etienne Cox is vastgoedfiscalist bij CMS